T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016/476
KARAR NO : 2016/616
KARAR TR : 26.12.2016

ÖZET: PTT GenelMüdürlüğünce davacının parasına bloke konulmaması nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesigerektiği hk.

-
-
-
-

K A R A R

Davacı : B.Ç.
Vekili : Av. C.G.
Davalı : Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.
Vekili : Av. Ü.K.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilini arayan şahısların kendilerini polis olarak tanıtması ve para istemesi neticesinde davacının bankadan çektiği 52.990,00 TL'yi Fevzi Demirli adına 8770087 posta çeki hesabına aktardığını; sonrasında dolandırıldığını anlayıp polise başvurduğunu; ayrıca Küçükçekmece Cumhuriyet Başsavcılığı ve PTT Genel Müdürlüğüne paranın tamamına bloke konulması için dilekçe verdiğini; paranın 30.000,00 TL'sinin dolandırıcılık sonucu elde edilmesi üzerine müvekkiline iade edildiğini ancak bakiye 21.990,00 TL'nın elden teslim edilen yazılara rağmen davalı kurumun sorumsuzluğu neticesinde dolandırıcılar tarafından çekildiğini; davalı kurumun gerekli dikkat ve özeni göstermediğini müvekkilini ciddi şekilde mağdur ettiğini ileri sürerek, 21.990,00 TL tutarındaki zararın işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı kurumdan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

KÜÇÜKÇEKMECE 5. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'28.10.2014 gün ve E:2012/632, K:2014/379 sayı ile, davanın, davalı çalışanlarının gerekli özen ve dikkati göstermediklerinden, hesaba tedbir konulmasına rağmen 21.990,00TL'nin çekilmesine ve bu sebeple davacının zarara uğraması hukuksal nedenine dayandırıldığı; posta gönderilerinin doğru ve güvenli bir şekilde ve zamanında adrese tesliminin ve bu kapsamdaki işlemlerin denetlenmesinin, PTT Genel Müdürlüğünün kamu hizmeti kapsamındaki görevleri arasında olduğu; bu görevin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesinin hizmet kusuru niteliğinde olduğu; İdarenin işlem yada eylemi nedeniyle doğan zararlardan dolayı İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 2/1-b maddesi gereğince idareye karşı, idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerektiği, görev sorunu hiç ileri sürülmese dahi, kendiliğinden dikkate alınacağından HMK 114 ve 115.maddeleri uyarınca yargı yolu bakımından mahkemelerinin görevsizliğine, dava dilekçesinin yargı yolu bakımından reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istem ile idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 5. İDARE MAHKEMESİ'17.4.2016 gün ve E:2015/419, K:2016/785 sayı ile, her ne kadar idarenin hizmet kusuru savına dayanılarak uğranılan zararın tazmini istenilmekteyse de, mevzuat hükümlerinden PTT Genel Müdürlüğü'nün 9.5.2013 tarih ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ile Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi unvanını alarak özel hukuk hükümlerine tabi bir kuruluş haline büründüğü, uyuşmazlığın da esasen, "para yatırma ve bloke koyma" işlemleri bakımından davacı ile PTT Anonim Şirketi arasında husule gelen özel hukuka tabi bir akdin yerine getirilmesinde PTT A.Ş.'nin kusurlu olduğu iddiasından kaynaklandığı sonucuna varıldığı, olayda bir idari işlem ya da eylemden bahsetmeye olanak bulunmadığı, taraflar arasındaki uyuşmazlığın özel hukuk hükümleri kapsamında adli yargı merciilerinde görülecek işlerden olduğu; davacının, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun hükümleri uyarınca olumsuz görev uyuşmazlığı çıkarabileceğinin açık olduğu gerekçesiyle, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili adli ve idari yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğu önesürülen görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 26.12.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli ve idari yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli

yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 03/04/2012 günü davacıyı telefonla arayarak kendisini polis memuru olarak tanıtan şahısların hile ile kendisinden para istemeleri üzerine bankadan çektiği 52.990,00-TL'yi Fevzi Demirli adına kayıtlı posta çeki hesabına yatıran davacının, dolandırıldığını farkederek 05/04/2012 günü PTT Genel Müdürlüğü'ne verdiği dilekçe ile hesaptaki paraya bloke konulmasını istemesine rağmen hesaptaki paranın dolandırıcılar tarafından Şanlıurfa şubesinden çekilmesi nedeniyle uğradığını ileri sürdüğü maddi zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

17.07.1953 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren6145 sayılı Kanun ile "Türkiye Cumhuriyeti Posta, Telgraf ve Telefon İşletmesi" kurulmuş; 1924 tarih ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun 10.6.1994 tarih ve 4000 sayılı Kanun'la değiştirilen 1. maddesi ile, posta ve telgraf tesis ve işletmesine ilişkin hizmetler Posta İşletmesi Genel Müdürlüğü'nce (P.İ), telekomünikasyon hizmetleri ise Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından yürütülecek şekilde yeniden yapılandırılmış; 27.1.2000 tarih ve 4502 sayılı Kanun ile de "Türkiye Cumhuriyeti Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü" adını almış olup, 22.2.2000 tarih ve 23972 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ana Statü'nün "Hukuki Bünye" başlıklı 3. maddesinin 1 numaralı bendinde, bu Ana Statü ile teşkil olunan Türkiye Cumhuriyeti Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü'nün, tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir Kamu İktisadi Kuruluşu olduğu belirtilmiş ve aynı maddenin 2 numaralı bendinde de, 233 sayılı KHK ve bu Ana Statü hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabi bulunduğuna işaret edilmiştir.

Buna göre, Posta ve Telgraf Teşkilatı, tekel kapsamında kamu hizmeti yürüten, tüzel kişiliğe sahip bir kamu kuruluşu ise de, 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Ana Statü ile, özerk bir tarzda ve ekonomik gereklere uygun olarak kârlılık ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda yönetilmesi amacıyla, iktisadi faaliyetleri bakımından özel hukuk hükümlerine tabi kılındığı açıktır.

Bu durumda, posta hizmetini yürüten Kuruluş ile bu hizmetten yararlananlar arasındaki hukuki ilişkinin, Kuruluşun günlük iktisadi faaliyetlerinden doğan bir özel hukuk ilişkisi niteliğini taşıdığında kuşkuya yer yoktur.

Öte yandan, 2.3.1950 tarih ve 5584 sayılı Posta Kanununun yerini alan 9.5.2013 tarih ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ile Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi kurulmuş olup, Kanun'un '' Kuruluş '' başlıklı 21.maddesinde; '' (1) Bu Kanun ile kuruluş ve tescile ilişkin hükümleri hariç olmak üzere 6102 sayılı Kanun ve özel hukuk hükümlerine tabi Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi unvanı altında bir anonim şirket kurulmuştur.

(2) PTT'nin sermayesinin tamamı Hazineye aittir. Hazine Müsteşarlığının mülkiyet hakkı ile kâr payı hakkı saklı kalmak üzere ve kanunun pay sahipliğinden kaynaklanan bütün mali hakları Hazine Müsteşarlığında kalmak kaydıyla Hazine Müsteşarlığının PTT'deki pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkileri Bakanlık tarafından kullanılır. Bu hak ve yetkilerin kullanımına ilişkin her türlü mali ve hukuki sorumluluk Bakanlığa aittir.

(3) PTT, bu Kanun ve 6102 sayılı Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerine göre Kalkınma Bakanlığının görüşü ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın uygun görüşü alınarak hazırlanan esas sözleşmesinin Genel Kurul tarafından onaylanmasını müteakip yapılacak tescil ve ilan ile faaliyete geçer. Esas sözleşmede yapılacak değişikliklerde Kalkınma Bakanlığının görüşü ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın uygun görüşü aranır. 6102 sayılı Kanunun ayni ve nakdî sermayesinin vaz'ına müteallik hükümleri ile 414 üncü madde hükmü PTT hakkında uygulanmaz.

(4) 16/7/1965 tarihli ve 697 sayılı Ulaştırma ve Haberleşme Hizmetlerinin Olağanüstü Hallerde ve Savaşta Ne Suretle Yürütüleceğine Dair Kanun ile millî güvenlik ve kamu düzeni gerekleri ve sıkıyönetim ve seferberlik hâllerinde posta hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin özel kanunların hükümleri saklıdır.

(5) (Ek:10/9/2014-6552/139 md.) T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi işyerleri hakkında; 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin9 Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 3 üncü maddesi ve 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 81 inci maddesi hükümleri uygulanmaz. '' hükümleri,

Faaliyet Konuları ve Nitelikleri '' başlıklı 22.maddesinde;(1) PTT; yurt içinde ve yurt dışında her türlü taşımacılık hizmetlerini de içerecek şekilde posta, koli, kargo ve lojistik hizmetleri, pul basımı ve satımı, denetlemeye ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununa tabi olmaksızın, anılan Kanun kapsamında belirtilen faaliyet konuları ile ilgili olarak bankalarla yapacağı sözleşmeler doğrultusunda bankalara destek hizmeti, parasal posta hizmeti, ödeme hizmeti sunma, adres bilgi kayıt sistemi ve elektronik sertifika hizmet sağlayıcılığı, elektronik ortam dâhil her türlü tebligat ve telgraf hizmetine ilişkin faaliyetler ile esas sözleşmesinde belirlenen diğer faaliyetleri yürütür.

(2) PTT, 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümlerine tabidir.

(3) PTT'nin teşkilatı, sermaye miktarı, hisseleri, hesapları ve kârın dağıtımına ilişkin esaslar esas sözleşmesinde gösterilir.

(4) PTT'nin yurt içinde ve yurt dışında şirket kurma veya kurulu bulunan şirketlere ortak olmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

(5) PTT, uluslararası birlik ve kuruluşların çalışmalarında, işletmeci olarak posta sektörünü temsil etmeye ve protokol yapmaya yetkilidir. '' hükümleri yer almakta olup,

'' Sorumluluk, Başvuru Hakkı ve Zamanaşımı '' başlıklı 29.maddesinde de; '' (1) Hizmet akdiyle görev yapan işçiler hariç diğer PTT çalışanları ve acenteleri, PTT'nin paralarına ve para hükmündeki evrak ve senetlerine ve diğer mevcutlarına karşı işledikleri suçlar ile bilanço, tutanak, rapor ve benzeri her türlü belge ve defterleri üzerinde işledikleri suçlar ve ifa ettikleri görevlerinden doğan suçlardan dolayı kamu görevlisi gibi cezalandırılır.

(2) PTT hizmetleri ile ilgili olarak herhangi bir talepte bulunmak ve PTT'nin sorumlu olduğu hâllerde dava etme hakkı o hizmetten yararlanana aittir.

(3) PTT hizmetleri ile ilgili olarak talepte bulunma ve dava açma hakkı faaliyet konusu işlemin tesisi tarihinden itibaren bir yılın sonunda zamanaşımına uğrar. Bu süre, PTT'ye başvuru ile kesilir ve yapılan inceleme ve araştırmaların sonucunun ilgililere bildirildiği tarihte kesildiği yerden yeniden başlar. Bu süre yeni bir başvuru ile tekrar kesilmez.

(4) PTT anlaşmazlık konusu olmayan posta hizmetine ait evrakı iki yıl saklamak zorundadır. Ancak mahkemeye, icra dairesine ve kanunla yetkili kılınmış mercilere başvurulduğunun tebliğ edilmesi hâlinde, anlaşmazlık konusu evrak ihtilaf sonuçlanıncaya kadar saklanır.

(5) Mahkemeye, icraya ve kanunla yetkili kılınmış mercilere başvurulması hâlinde zamanaşımı süresi hariç genel hükümler uygulanır.'' hükümleri yer almaktadır. Benzer düzenlemeler, olay tarihi itibariyle yürürlükte bulunan 5584 sayılı Posta Kanununun 46 – 55 inci maddelerinde de yer almaktadır.

Belirtilen yasal düzenlemeler karşısında, olayda bir idari işlem ya da eylemden doğmuş bir zarar söz konusu olmayıp, davalı idare vasıtasıyla para havalesi gönderen kişinin uğradığı zarardan dolayı davalı kuruluşun tazmin yükümlülüğünün saptanmasına ilişkin bulunan davanın, özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu dolayısıyla, Küçükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 24.10.2014 gün ve E:2012/632, K:2014/379 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, Küçükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 24.10.2014 gün ve E:2012/632, K:2014/379 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 26.12.2016 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN